



**Centrum pro zdravotně postižené děti a mládež – SRDÍČKO**  
**Předměstí, Litoměřice, Revoluční 1845/30 a 1846/32**  
**IČ 70854165**

**VNITŘNÍ PRAVIDLA**  
**DĚTSKÁ SKUPINA – JESLIČKY**  
*Kritérium*  
**ADAPTAČNÍ PROCES č. 2. - aktualizace**

Účinnost: 01. 06. 2022; **AKTUALIZACE** s účinností od 1. 5. 2025

Zpracovala: Šárka Telecká, aktualizovala Bc. Pavlína Schillerová .....

Schválila: ing. Ivana Humlová, ředitelka.....

Počet stran: 6

### Obsah

1.	Základní informace .....	2
2.	Adaptační období .....	3
a.	Zásady pro usnadnění adaptace .....	3
b.	Faktory znesnadňující adaptaci .....	3
c.	Jak ulehčit svému dítěti nástup do dětské skupiny .....	4
3.	Stávající děti.....	4
4.	Personální připravenost .....	4
5.	Postup řešení, když se adaptační proces nedaří:.....	5
6.	Ukázky kazuistik – dětí s adaptačními problémy .....	5

## 1. Základní informace

Subjekt/organizace:

Centrum pro zdravotně postižené děti a mládež - SRDÍČKO

Revoluční 1845/30 a 1846/32, Litoměřice 412 01

IČO: 70854165

Zastoupení: Ing. Bc. Ivana Humlová, ředitelka

Dětská skupina - JESLIČKY

Pečující osoby:

4 pečující osoby

Telefon:

+420 731 403 849

E-mail:

jeslicky@centrumsrdicko.cz

Webové stránky:

[www.centrumsrdicko.cz](http://www.centrumsrdicko.cz)

Subjekt/organizace:

- Dětská skupina JESLIČKY – kapacita 20 dětí ve věku od 18 měsíců do 3 let – místo poskytování  
Revoluční 1846/32, Litoměřice, vč. oplocené zahrady u organizace
- Provozní doba: od 6:00 do 16:00 hodin v pracovních dnech
- Dětská skupina – JESLIČKY má formou vnitřních pravidel nastavený níže popsaný Adaptační proces tak, aby byl smysluplný a ku prospěchu dítěte
- Adaptační proces a péče včetně doplnění či úprav odsouhlasuje ředitelka, popř. zástupce ředitelky. Aktuální Vnitřní pravidla včetně příloh jsou uložena v šanonu STANDARDY KVALITY PÉČE DĚTSKÉ SKUPINY v konkrétní dětské skupině. Pokud jsou doplňována či upravována, je původní verze ze šanonu vyňata a vložena do šanonu ARCHIV STANDARDŮ KVALITY PÉČE DĚTSKÉ SKUPINY.
- Standard kvality-Adaptační proces je k dispozici zájemcům o službu dětské skupiny a též široké veřejnosti.
- Adaptační proces se 1x za rok hodnotí, zda je splněn, upravuje se individuálně dle dětí v rámci sledování vývoje dítěte.
- V rámci vnitřních pravidel se pečující osoby vždy řídí Profesním a etickým kodexem pečující osoby v dětské skupině a dalšími vnitřními pravidly včetně standardů kvality péče.
- Vnitřní pravidla jsou dle potřeby revidována a doplňována či upravována. Pokud se vyskytne či nastane skutečnost, která není ve Vnitřních pravidlech popsána během ročního období, je vždy aktuálně zakomponována. Vedoucí služby zajišťují implementaci Vnitřních pravidel do konkrétní služby dětské skupiny, včetně permanentního seznamování pečujících osob, které mají povinnost Vnitřní pravidla akceptovat. Pečující jsou dle potřeby v rámci absolvování revize Vnitřních pravidel, stvrzují svým podpisem seznámení se s Vnitřními pravidly. Každý nový zaměstnanec zařazený na pracovní pozici pečující osoby v dětské skupině, je povinen seznámit se s Vnitřními pravidly, toto stvrdit svým podpisem a Vnitřní pravidla akceptovat.
- Vnitřní pravidla slouží jako portfolio v rámci předávání informací o způsobu péče rodičům, kteří pro své dítě využívají dětskou skupinu. Při podpisu smlouvy o poskytování služby dětské skupiny jsou rodiče s Vnitřními pravidly seznamováni.
- Vnitřní pravidla jsou též na k dispozici zájemcům o službu dětské skupiny a též široké veřejnosti.
- **Postihy**  
V případě nedodržení Vnitřních pravidel ze strany zaměstnanců ředitelka organizace, popř. zástupce ředitelky může vyvodit proti provinilým pracovníkům důsledky dle zákoníku práce (popř. jiných právních předpisů)
- **Vysvětlivky**  
Dětská skupina = Dětská skupina – JESLIČKY  
Děti = děti z dětské skupiny Jesličky  
Pečující osoby = pečující osoby v dětských skupinách  
Vedoucí služby = vedoucí dětské skupiny Jesličky  
Další zaměstnanci = zaměstnanci, kteří zajišťují provoz dětských skupin (např. provozní pracovník, kuchařky, uklízečky, ředitelka, zástupce ředitelky)

## 2. Adaptační období

Adaptačním obdobím rozumíme období nástupu dítěte do dětské skupiny, kde se dítě seznamuje s fungováním zařízení, jeho prostředím a osvojuje si základní pravidla, ale také si postupně zvyká na odloučení od rodičů. Pro dítě je důležité vědět, že pobyt v dětské skupině je časově omezen a rodiče si jej vždy vyzvednou. Toto období může trvat u dětí různě dlouho, obecně se uvádí doba mezi cca 4 týdny až 3 měsíci, jeho trvání je závislé na osobnostních faktorech dítěte, přístupu rodičů a pečujících osob. Výsledkem úspěšné adaptace dítěte na dětskou skupinu se projevuje tím, že dítě zvládá pobyt v dětské skupině, je zde spokojené, rozvíjí si své schopnosti a dovednosti, tvoří si vazby s pečujícím personálem a dětmi.

- Adaptace dítěte se nejčastěji uskutečňuje bez přímé účasti rodičů v herně.
- První návštěva dětské skupiny bývá pro dítě i rodiče zpravidla seznamovací – dítě se seznamuje s novým prostředím, dětmi a novými dospělými osobami, cílem této návštěvy je, aby se dítě těšilo na další den, kdy přijde opět do dětské skupiny.

Adaptační plán se vyvíjí individuálně dle reakcí dítěte, situace a možností rodičů. Pečující osoba s rodiči úzce komunikuje a dále společně dle potřeb dítěte a aktuálního stavu dítěte nastavuje proces a postup adaptace na dětský kolektiv dětské skupiny. Pečující osoba před zahájením adaptačního procesu prokonzultuje s rodiči jimi vyplnění Dotazník, v rámci kterého pečující osoby získávají prvotní informace o dítěti.

### a. Zásady pro usnadnění adaptace

1. Zpočátku pobývá dítě v dětské skupině pouze pár hodin, později se zúčastní vycházky, postupně zůstává na oběd, až nakonec zůstává i spát a pobývá zde až do odpoledních hodin. Každá tato fáze je vzhledem k individualitě dítěte různě dlouhá. Adaptační program je přizpůsoben potřebám dětí a možnostem rodičů.
2. Neprodlužujeme loučení s dítětem
3. Dětem je dovoleno si přinést do dětské skupiny oblíbenou hračku, která mu umožní navodit si ve skupině pocit bezpečí.
4. Přínosné při adaptaci dětí je povídání rodičů s dítětem o tom, co dítě ve skupině bude daný den dělat (rodiče mají možnost se seznámit na nástěnce v šatně s týdenním plánem činností)
5. Děti se mohou během adaptace dobrovolně zapojovat do jednotlivých aktivit. Pokud dítě neprojeví zájem, je mu umožněna jiná aktivita dle jeho výběru.
6. Je důležité dodržovat pravidelnost docházky v dohodnuté dny.
7. Respektujeme individualitu adaptačního procesu. Přistupujeme k dětem trpělivě a citlivě.
8. Neporovnáváme děti mezi sebou, každé dítě je jedinečné.
9. Děti si postupně zvykají na nové prostředí s novými pravidly s pečující osobou.
10. Základem zvládnutí adaptačního období je intenzivní komunikace rodiny a pracovníků dětské skupiny, zpětná vazba a hledání individuálních řešení.
11. Doporučení před nástupem přiblížit denní režim dítěte režimu doma, jako v dětské skupině (doba vstávání, obědu, poledního spánku)

### b. Faktory znesnadňující adaptaci

1. Adaptaci dítěte může výrazně ztížit, pokud rodina vyznává odlišný životní styl či hodnoty než ty, na kterých je založena dětská skupina. Proto doporučujeme otevřeně si vyjasnit cíle skupiny již při vstupním pohovoru.
2. Narušování denního programu dětské skupiny odlišným režimem dítěte. V takovém případě se snažíme domluvit přístup přijatelný pro všechny.
3. Zbytečné prodlužování loučení s dítětem a uplácení dětí drobnými dárky.
4. Obtížné situace v rodině, které mohou během adaptačního procesu nastat.
5. Dlouhodobá nepřítomnost nebo nemoc. Může se však stát, že dítě onemocní a nějakou dobu není schopno do zařízení docházet. Pak musíme počítat s tím, že se může adaptační proces prodloužit.
6. Odlišný mateřský jazyk bývá překážkou při adaptaci v dětské skupině. Je velmi důležité, aby u přijímání dítěte jsme byli seznámeni s odlišností mateřského jazyka.

### c. Jak ulehčit svému dítěti nástup do dětské skupiny

Níže uvedené informace jsou v zájmu bezproblémové integrace dítěte do dětské skupiny, které jsou formou letáčku předávány rodičům ještě před prvním nástupem dítěte.

- **Mluvte s dítětem o tom, co se v dětské skupině dělá a jaké to tam je ...**můžete si k tomu vzít obrázkovou knížku nebo si popovídejte s dítětem, které do dětské skupiny už chodí (mělo by tam ale chodit rádo, aby se vaše dítě nevystrašilo barvitým líčením zlých zážitků). Vyhněte se negativním popisům, jako „tam tě naučí poslouchat“, „tam se s tebou nikdo dohadovat nebude“ apod.
- **Zvykejte dítě na odloučení ...**ideálním způsobem postupně prodlužujte dítěti odloučení od vás. Při odchodu např. do kina láskyplně a s jistotou řekněte, že odcházíte, ale ujistěte dítě, že se vrátíte. Dítě potřebuje pocít, že se na vás může spolehnout. Chybou je, vyplížit se tajně z domu. Dítě se cítí zrazené a strach z odloučení se jen prohlubuje.
- **Vedte dítě k samostatnosti...**zvláště v hygieně, oblékání a jídle.
- **Dejte dítěti najevo, že rozumíte jeho případným obavám z nástupu do dětské skupiny...** ale ujistěte ho, že mu věříte a že to určitě zvládne. Zvýšíte tak sebedůvěru dítěte. Pokud má dítě chodit do dětské skupiny rádo, musí k ní mít kladný vztah. Z toho důvodu nikdy dětskou skupinou dítěti nevyhrožujte (dítě nemůže mít rádo něco, co mu předkládáte jako trest) - vyhněte se výhrůžkám typu „když budeš zlobit, nechám tě v dětské skupině i odpoledne“.
- **Neprodlužujte loučení v šatně...**při ranním příchodu se nezdržujte dále, než je nutné, neprodlužujte tím trápení dítěte! Pokud bude dítě plakat, buďte přívětiví, ale rozhodní. Rozloučení by se nemělo příliš protahovat. Ovšem neodcházejte ani narychlo nebo tajně, ani ve vzteku po hádce s dítětem.
- **Dejte dítěti s sebou něco důvěrného - (plyšáka, oblíbenou hračku, šátek),** aby s sebou mělo něco důvěrně známého... Pozor, nedávejte dítěti hračky či předměty, které jsou na jakékoliv baterie!
- **Splňte své sliby!** Když řeknete, že přijдете po obědě, měli byste po obědě přijít.
- **Udělejte si jasno v tom, jak prožíváte nastávající situaci vy...**děti dokážou velmi citlivě poznat projev strachu u rodičů. Platí tu, že zbavit se své úzkosti znamená zbavit dítě jeho úzkosti. Pokud máte strach z odloučení od dítěte a nejste skutečně přesvědčení o tom, že dítě do dětské skupiny dát chcete, pak byste měli přehodnotit nástup dítěte do dětské skupiny. Případně se dohodněte, že dítě do dětské skupiny bude vodit ten, který s tím má menší problém.
- **Důvěřujte pečujícím osobám a jejich práci...**dítě to pocítí a prostředí dětské skupiny se pro něj stane taky důvěrné.
- **Za pobyt v dětské skupině neslibujte dítěti odměny předem...**dítě prožívá stres nejen z toho, že je v dětské skupině bez rodičů a zvyká si na nové prostředí. Přidá se strach z toho, že selže a odměnu pak nedostane. Pokud den v dětské skupině proběhne bez problémů – chvalte dítě či dělejte oblíbené aktivity dítěte.
- **Komunikujte v dětské skupině s pečující osobou...**pokud Vám pečující osoba neřekne nějakou věc ohledně dítěte, kterou byste chtěli vědět, doptávejte se.

### 3. Stávající děti

Pro děti, které v dětské skupině zůstávají, se nic nemění, děti neopomíjíme, nýbrž jsou vzorem dětem novým. Chválíme děti, které jsou již zvyklé, ale i děti nové za každý krok v implementaci do dětského kolektivu. Pečující osoby jsou ve zvýšené míře po dobu adaptace shovívavé a tolerantní k požadavkům dětí.

Adaptační období může být klíčové pro úspěšné zařazení dítěte do skupiny, pokud je dobře zvládnutý, dítě se naučí překonat odloučení od rodiny. Hlavním cílem je, aby se dítě cítilo ve skupině bezpečně a příjemně, aby pochopilo a přijalo denní režim zařízení. Není třeba se znepokojovat drobnými překážkami v adaptačním procesu (nemoc dítěte, obtíže při loučení s rodiči).

V naší dětské skupině nám jde především o to, aby si u nás dítě budovalo zdravé sebevědomí, cítilo se důležitě, významně, jedinečně, rozvíjelo se dle svých zájmů, odcházelo a přicházelo spokojené. Respektujeme jedinečnost každého dítěte. Je přínosné, když jsou rodiče (alespoň jeden rodič) po dobu zvykání časově flexibilní.

### 4. Personální připravenost

V den nástupu nových dětí je pracovní doba pečujících osob upravena tak, aby byl zajištěn naprosto běžný a bezpečný provoz v herně a zároveň se další pečující osoba mohla plně věnovat nově přichozím rodičům s dětmi. V zájmu úspěšné adaptace dodržujeme kapacitu dětí-nepřesahujeme kapacitu dětských skupin. Vždy o děti v dětských skupinách pečují osoby s příslušnou kompetencí.

#### Představení a vystupování pečujících osob:

V naší dětské skupině máme poměrně malý kolektiv dětí a zakládáme si na téměř až rodinném prostředí. Proto pokládáme za nezbytně důležité, aby se všechny pečující osoby rodičům při prvních setkáních řádně představili a komunikovali s nimi vždy s citem, empatií, úctou, ale zároveň s určitou odborností a profesionalitou. Pečující osoba rodiče a dítě seznámí s přiřazenou značkou a ukáže jim místo v šatně. Dále rodičům ukazuje nástěnku a vysvětluje, co vše na nástěnce můžou najít a kam se v případě potřeby obrátit.

Při zvykání dítěte nevyčleňujeme pouze jednu osobu, zvykání jsou účastny i jiné pečující osoby, abychom předcházely připoutání dítěte pouze k jedné pečující osobě, dominantní osobou pro dítě v dětské skupině je zpravidla pečující osoba, které je dítě svěřeno.

Veškeré informace o průběhu dne zaznamenáváme do denního záznamu dětí. Z telefonické komunikace vždy pečující osoba zapíše informace od rodičů do Záznamu z komunikace, a to i z komunikace formou SMS.

### **5. Postup řešení, když se adaptační proces nedaří:**

K dítěti přistupujeme citlivě a dáváme mu dostatečný prostor pro zvládnutí období procesu adaptace na dětskou skupinu bez rodičů.

Adaptační proces dítěte zhodnocujeme po měsíci pravidelné docházky dítěte.

V případě, že se viditelně nedaří dítěti či rodiči dlouhodobě překonat proces adaptace na kolektiv dětské skupiny, s rodiči diskutujeme a navrhuje vhodné řešení pro kladný výsledek. Pokud i přes veškerou snahu není zvládnut adaptační proces, vedoucí služby svolá pracovní skupinu, která vzhledem k objektivitě a zjištění stavu věci bude účastna přímo v dětské skupině formou „náslechového okénka“. Pracovní skupina poté rozhodne o dalším postupu, nebo zda rozvážeme smlouvu o poskytování služby v dětské skupině v zájmu kolektivu dětí, dotčeného dítěte a rodičů, či navrhne adekvátní řešení.

### **6. Ukázky kazuistik – dětí s adaptačními problémy**

#### Nataša 2,5 roku

Holčička se přestěhovala do České republiky z Ukrajiny hned po svém narození. Oba rodiče zde našli hned pracovní místo. Tatínek umí velmi dobře česky, maminka komunikaci v českém jazyce rozumí s obtížemi. Oba rodiče na Natašu mluví rodným jazykem. Nataša velmi špatně rozumí základním instrukcím, které po ní v dětské skupině vyžadujeme. Nerozumí si ani v kolektivu s dětmi.

Možné příčiny: Oba rodiče na holčičku nemluví českým jazykem.

Co by mohlo pomoci: Rodiče by se měli především snažit mluvit s holčičkou převážně českým jazykem. Pokusit se holčičce pojmenovávat základní pojmy (barvy, zvířátka). Měli by se snažit jít v součinnosti s dětskou skupinou. V DS se snažíme holčičku začleňovat do kolektivu, pojmenovávat obrázky, rozvíjet komunikaci a pomoci překonat ostych.

#### Ema 2 roky

Klárka žije s rodiči a mladším bratrem. Podle informací rodičů bratra po jeho narození přijala hezky, pomáhá se starostí o něj. Matka je na rodičovské dovolené, otec pracuje většinou celé dny, vrací se domů až večer, když jsou děti ukládány do postelí. Do nástupu do dětské skupiny byla Ema s matkou doma. Ema nastoupila do skupiny v září, společně s dalšími dětmi. Byla velmi plačtivá, plakala, nechtěla se zapojovat do aktivit, téměř vůbec nejedla. Situace se zdála trvalá, nelepšila se ani po prvním měsíci. Rodina chtěla spolupracovat, nechtěla se vzdát možnosti, aby dívka navštěvovala dětskou skupinu.

Možné příčiny: Narození sourozence, nepřijetí nové situace a prostředí, emocionální závislost na matce.

Co by mohlo pomoci: Ujistění o tom, že narozením sourozence se nezmenšila láska rodičů k ní. Také je vhodné, aby si maminka vymezila nějaký čas jen na ni. Zároveň je dobré, aby mohla mít u sebe ve skupině hračky, předmět, který by jí připomínal rodinu a ujišťoval ji, že skupina je bezpečné místo. Samozřejmý je opakování se denní režim, který je žádoucí v dítěte adaptaci na skupinu.

#### Kryštof 2 roky

Chlapec přišel do DS už v září s ostatními dětmi. Jeho adaptace šla rychle. Dopolední režim zvládal bez problémů a po dvou týdnech adaptace už věděl, co následuje po jídle a co znamená, když se řekne, jdeme ke

stolečku. Jeho maminka byla na mateřské dovolené a pravidelně pro Kryštofa docházela po obědě. Když se rozhodla, že Kryštofa nechá poprvé spinkat, nastala střet. U Kryštofa od té doby byl každé ráno vzdor a křik. Možné příčiny: Pozdní seznámení s režimem spánku v DS, špatná komunikace mezi matkou a dítětem např.: Sdělení matky dítěti: „Dnes jdeš po obědě“, avšak pečujícími osobám tato informace nebyla sdělena a dítě si matka vyzvedla až po odpoledním odpočinku.

Co by mohlo pomoci: Zapojit do adaptačního procesu spánek hned ze začátku adaptačního procesu dítěte. Dát dítěti jasné informace. Nastavit mu stejný režim i doma, dodržovat čas kdy půjde spát.